

”Suomen rooli ilmastotalkoissa ja taloudelliset mahdollisuudet”

Kiitämme mahdollisuudesta esittää näkemyksemme otsikkoasiassa. Suomen ilmastotoimia ohjaa yhtäältä kansanväliset sopimukset ja toisaalta kansalliset tavoitteet, joilla usein tavoitellaan teollisuus- ja elinkeinopoliittisia hyötyjä. Konkreettisista keinoista päätettäessä tärkeimmät kriteerit tulisi olla niiden todelliset ilmastovaikutukset, skaalautuvuus sekä yhteiskunnalliset kustannukset. Tekninen osaaminen ei ole vielä tasolla, joka mahdollistaisi luopumisen kokonaan fossiilisista polttoaineista sellaisella kustannustasolla, johon Suomella tai muullakaan valtiolla on varaa. Samaan aikaan EU:n valitsema ja Suomen korostama sektorikohtainen lähestyminen johtaa osa-optimointiin ja yhteiskunnallisesti kalliisiin ratkaisuihin.

1. Nykykeinojen mittakaava ja skaalattavuus ovat riittämättömät, eikä pelkästään niiden määrällisellä lisäyksellä ei saavuteta ilmastotavoitteita.

Globaali öljykysyntä (nyt n. 100 milj. barreliä/pvä), josta liikenteen osuus on vajaa 60%, uhkaa nousta tasoon 110-120 milj. barreliä/pvä ensi vuosikymmenen loppuun mennessä. Erityisesti kasvavat lento- ja rahtiliikenne sekä petrokemia nostavat öljyn kysyntää. Esimerkiksi positiivisimpien sähköautoennusteiden mukaan sähköinen liikenne voisi leikata siitä n. 7milj.barreliä/pvä ja biopolttoaineet maksimissaan saman verran. Niillä yhteensä ei siis kateta edes öljyn kysynnän kasvua. Maailma tarvitsee lisäkeinoja.

Esimerkkinä sektorikohtaisen lähestymisen tehottomuudesta ja korkeista kustannuksista käy biopolttoaineen korkea sekoitusvelvoite. Se vain osa-ratkaisu, jolle rajat asettavat kestävästi käytettävissä olevat ja poliittisesti hyväksytyt raaka-aineet. Maakohtaiset biovelvoitteet, jotka selkeästi ylittävät biopolttoaineiden suhteellisen globaalin potentiaalin, kuten Suomen 2030 jakeluvelvoite, ovat ilmastollisesti hyödyttömiä ja yhteiskunnallisesti kalliita. Ehdotetun jakeluvelvoitteen täyttämiseksi tarvittaisiin Suomessa vuonna 2030 n. miljardi litraa, sinällään korkealaatuista, vetykäsiteltyä uusiutuvaa dieseliä (HVO), koska polttoainestandardit eivät mahdollista muiden biopolttoaineiden käytön lisäämistä enää nykyisestä tasostaan. Vuonna 2017 maailmassa valmistettiin arviolta n. 5.750.000.000 litraa HVO:ta, josta noin 40% käytettiin pelkästään Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Vältetyn CO₂-tonnin hinta on jo nyt yli 200 €/t. HVO:n tuotantokapasiteetin kasvu, joka on arviolta 3,7 miljardia litraa 2020-luvun alkupuolella, tuskin pysyy edes pohjoismaisen kysynnän kasvun tahdissa. Seurauksena on hintatason nousu entisestään. Biopolttoaineet ovat umpikujaratkaisu, jossa Suomessa tavoitellut tasot tulevat yhteiskunnalle kalliiksi ilman vastaavia ilmastohyötyjä.

2. Sektorikohtaisista ratkaisuista on siirryttävä sektorirajat ylittävään hiilipörssiin. Ensin on toteutettava toimenpiteet, joilla paras vaikuttavuus ja kustannustehokkuus.

Yrityskohtaisten velvoitteiden tulisi olla konkreettisia päästövähennysvelvoitteita, yhdistettynä mahdollisuuteen toteuttaa velvoite yli sektorirajojen, myös maankäyttösektorilla hiilinieluilla. Markkinaehtoisuus ohjaisi yritysten toimenpiteet tehokkuusjärjestykseen, toisin kuin sektorikohtaisilla poliittisesti määritellyillä keinoilla. Toteutuakseen tämä tarvitsee kansainvälisen ”hiilipörssiin”, jonka idea yksinkertaisuudessaan on, että hiilidioksidia päästävät tahot, jotka eivät kykene tai halua täyttää vähennysvelvoitettaan, joutuvat ostamaan vähennykset tai hiilen sidonnan toisilta toimijoilta. Päästetyn ja sidotun hiilen hinta määräytyy pörssissä. Hiilipörssi olisi nykyistä päätöskauppajärjestelmää tehokkaampi, koska:

- a. Mukana olisi kaikki sektorit, myös nykyisen taakanjakosektorin alat, esim. liikenne, rakennusten lämmitys jne.

- b. Yrityksillä olisi päästöjen vähennysvelvoite, ei oikeus päästää kuten nykyisessä systeemissä.
- c. Hiilinielut olisivat keinovalikoimassa.

Hiilipörssi loisi myös kansainväliset edellytykset hiilinielujen merkittävälle vahvistumiselle. Se on taas edellytys sille, että biomassan käyttöä voisi globaalisti merkittävästi lisätä.

3. On hyväksyttävä ajatus, että EU:n henkisiä ja aineellisia resursseja käytetään myös EU-alueen ulkopuolella.

Väestömäärän ja elintason kasvun myötä energian kysynnän, ja sitä kautta päästöjen, kasvu tapahtuu suurelta osin kehittyvissä talouksissa. Tämä johtaa myös merkittäviin negatiivisiin maankäytön muutoksiin, lisäten ilmastokuormitusta. Siksi ilmastonmuutoksen vastaisen taistelujen keinojen tulee olla kustannuksiltaan tasolla, jotka ovat kehittyvissä talouksissa toteuttamiskelpoisia. Koska näiden maiden mahdollisuus toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä on rajallinen, on EU:ssa hyväksyttävä ajatus resurssien käyttämisestä myös kolmansissa maissa. Se olisi oikein toteutettuna myös EU:n etu. Kustannustehokkaiden ilmastohyötyjen lisäksi, oikeilla toimenpiteillä olisi mahdollisuus lisätä kestäviä toimeentulomahdollisuuksia, lisätä tulevaisuuden uskoa ja sitä kautta vähentää muuttopaineita. Kansainvälinen hiilipörssi ohjaisi myös kehitystä tähän suuntaan.

Suomen tulisi yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa yhdessä edistää kunnianhimoisempaa EU:n ilmastopolitiikkaa, mikä sisältäisi edellä luetellut henkiset muutokset sekä nykyjärjestelmän remontin.

St1

Mika Anttonen
hallituksen puheenjohtaja